

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Θετικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	86Ε05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	http://eclass.uoa.gr/courses/.../		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά αποτελέσματα
<p>Μάθημα εισαγωγής στην ιστορία ενός επιστημονικού και τεχνολογικού πεδίου που διαδραματίζει κομβικό ρόλο στην διαμόρφωση του συνόλου της σύγχρονης επιστήμης και τεχνολογίας, το οποίο είναι γνωστό ως Τεχνολογίες Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών. Περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την Ιστορία της Υπολογιστικής Επιστήμης και Τεχνολογίας, την Ιστορία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας της Τηλεπικοινωνίας (και γενικότερα της Επικοινωνίας), την Ιστορία του Αυτοματισμού, την Ιστορία της Ηλεκτρονικής. Καλύπτεται ένα εύρος προσεγγίσεων στην Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών, από την Ιστορία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας μέχρι την Πολιτισμική και Επιχειρηματική Ιστορία. Η έμφαση δίνεται στην ιστορική περίοδο της Νεωτερικότητας (Νεότεροι Χρόνοι), περιλαμβάνεται όμως στο μάθημα και μια ενότητα στην οποία γίνονται συγκρίσεις με άλλες ιστορικές περιόδους. Η υποπερίοδος που αντιστοιχεί στις μεταπολεμικές και πρόσφατες δεκαετίες βρίσκεται στο επίκεντρο του μαθήματος. Αφιερώνεται όμως μία ενότητα και σε προηγούμενες υποπεριόδους της Νεωτερικότητας, καθώς το μάθημα αξιοποιεί πρόσφατη έρευνα που έχει καταδείξει ότι η ανάπτυξη επιστημών και τεχνολογιών υπολογισμού και επικοινωνίας ήταν απαραίτητη για την εισαγωγή και εδραίωση της Νεωτερικότητας, τόσο κατά την υποπερίοδο του Εμπορικού Καπιταλισμού όσο και κατά την υποπερίοδο του Βιομηχανικού Καπιταλισμού. Η συνήθης έμφαση στην επιστημονική ανακάλυψη και την τεχνική εφεύρεση εξισορροπείται στο μάθημα από ιστοριογραφικές προσεγγίσεις που έχουν αναδείξει τη σημασία καινοτομιών και άλλων αλλαγών κατά τη διαδικασία προσαρμογής-οικειοποίησης της τεχνολογίας σε ένα συγκεκριμένο κοινωνικό πλαίσιο χρήσης. Οι επιστημονικές θεωρίες και πρακτικές, όπως και τα εργαλεία, οι μηχανισμοί, οι μηχανές, οι συσκευές και οι άλλες τεχνικές διατάξεις συνδέονται στο μάθημα με την ιστορία χρήσεων στο πλαίσιο εργασίας αλλά και ψυχαγωγίας, επιστημονικής αλλά και καλλιτεχνικής δραστηριότητας. Αξιοποιώντας συμβολές κορυφαίων ιστορικών της επιστήμης και της τεχνολογίας, το μάθημα αντιμετωπίζει κριτικά την δημοφιλή ιδεολογία περί ουδετερότητας της τεχνολογίας, δίνοντας βάρος στην ιστορία της συνδιαμόρφωσης επιστημονικών-τεχνικών και κοινωνικών σχέσεων. Στο πλαίσιο αυτό, κορυφαίες επιστημονικές-τεχνικές διακρίσεις και οι έννοιες που προκύπτουν από αυτές -όπως η διάκριση μεταξύ ψηφιακού-αναλογικού που εισάγεται την δεκαετία του 1940 και η διάκριση υλισμικού-λογισμικού που εισάγεται την δεκαετία του 1960- συνδέονται με την ιστορία κοινωνικών σχέσεων. Αντί της</p>

αναχρονιστικής υπόθεσης περί γραμμικής εξέλιξης των υπολογιστών από τη δεκαετία του 1940 μέχρι σήμερα, το μάθημα εισάγει σε ιστορίες –όπως αυτή του εκτεταμένου πειραματισμού με την επιστήμη και τεχνική υπολογισμού με βάση τον καταμερισμό χρόνου (time sharing) της δεκαετίας του 1960 ή το εικονοτηλέφωνο (picturephone) της δεκαετίας του 1970—που αναδεικνύουν την πολυπλοκότητα της ιστορικής εμπειρίας αλλά και το ιστορικό βάθος προσεγγίσεων που υποστηρίζουν τεχνολογίες όπως αυτές του Διαδικτύου, του Παγκόσμιου Ιστού και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης. Το κέντρο βάρους του μαθήματος βρίσκεται στην ιστορία της Ευρώπης και των ΗΠΑ. Περιλαμβάνεται όμως και μία ενότητα εισαγωγής στην Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα. Το μάθημα περιέχει και μία ενότητα που συνδέει την Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών με προσεγγίσεις που αφορούν ζητήματα κατασκευής του κοινωνικού φύλου. Τέλος, περιλαμβάνει ενότητες για την παρουσία της Ιστορίας της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών στη δημόσια σφαίρα (Δημόσια Ιστορία) αλλά και στον κόσμο της εικονικής πραγματικότητας (Ψηφιακή Ιστορία).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- Τοποθετούν την Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών στο πλαίσιο της ευρύτερης ιστορίας αυτών των τεχνολογικών πεδίων στη Νεωτερικότητα.
- Αξιοποιούν ένα εύρος κλάδων της ιστορίας για την καλύτερη κατανόηση της Ιστορίας της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών, από την Ιστορία της Επιστήμης και την Ιστορία της Τεχνολογίας μέχρι κλάδους όπως η Πολιτισμική Ιστορία και η Επιχειρηματική Ιστορία.
- Αντιπαρέρχονται με κριτικό τρόπο αναχρονιστικές υποθέσεις περί γραμμικής εξέλιξης της Ιστορίας της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών.
- Αντιπαραβάλουν ερμηνείες δευτερογενών πηγών και αξιοποιούν ένα εύρος πρωτογενών πηγών, κειμενικών και άλλων (υλικά τεκμήρια, οπτικοακουστικό υλικό).
- Αναγνωρίζουν και παρεμβαίνουν κριτικά στις διαδικασίες διαμόρφωσης της Ιστορίας της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών τόσο στο πλαίσιο της Δημόσιας Ιστορίας όσο και της Ψηφιακής Ιστορίας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Υπολογισμός και τηλεπικοινωνίες πριν τη Νεωτερικότητα
2. Υπολογισμός και τηλεπικοινωνίες στη Νεωτερικότητα πριν την ηλεκτρονική εποχή
3. Η μακρά κι άγνωστη παράδοση των στρατιωτικών τεχνολογιών υπολογισμού και τηλεπικοινωνιών για τον έλεγχο πυρός (βλητική)
4. Η ανάδυση κι εδραίωση της διάκρισης ψηφιακού-αναλογικού
5. Η ανάδυση κι εδραίωση της διάκρισης υλισμικού-λογισμικού
6. Από τα mainframes στο PC
7. Πρόδρομοι του Διαδικτύου και του Παγκόσμιου Ιστού: Καταμερισμός χρόνου και εικονοτηλέφωνο
8. Το Διαδίκτυο, ο Παγκόσμιος Ιστός, τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης
9. Εισαγωγή στην ιστορία του επιγραμμικού (on line) υπολογισμού στην βιομηχανία (ρύθμιση, έλεγχος, αυτοματισμός) και τις τηλεπικοινωνίες (πολυπλεξία, φόρτιση), με βάση τη σύνδεση αρνητικής ανατροφοδοσίας (negative feedback)
10. Η Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα
11. Ζητήματα Κοινωνικού Φύλου στην Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών
12. Η Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών στον δημόσιο χώρο (Δημόσια Ιστορία)
13. Η Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών στην εικονική πραγματικότητα (Ψηφιακή Ιστορία)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη, σε μουσεία και αρχεία, στο εργαστήριο Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Ιστορικών Αρχείων	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω του η-τάξη	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος εργασίας εξαμήνου
<p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	Διαλέξεις	39
	Εβδομαδιαίες εργασίες	28
	Μη καθοδηγούμενη μελέτη	70
	Σύνολο μαθήματος	137
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (75%) Εβδομαδιαίες εργασίες (25%)	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αριστοτέλης Τύμπας, *Αναλογική Εργασία, Ψηφιακό Κεφάλαιο: Ιστορία των Τεχνολογιών Υπολογισμού και Αυτοματισμού στην Ενέργεια και την Επικοινωνία* (Εκδόσεις Angelus Novus 2018)
2. Πατρίκ Φλισί, *Η Ιστορία της Σύγχρονης Επικοινωνίας* (Κάτοπτρο 2004)

Πέραν των συγγραμμάτων, οι φοιτητές θα έχουν πρόσβαση σε επιπλέον υλικό (κείμενα και οπτικοακουστικό υλικό) και βιβλιογραφία στη σελίδα του μαθήματος στο η-τάξη.